

Deset let živnostenského zákona
pro Slovensko a Podkarpatskou Rus.

JUDr. Miloslav H o r k a (Praha).

Zákonem ze dne 28. X. 1918, č. 11 Sb. z. a n. bylo čl. 2. stanoveno, že na území republiky Československé veškeré dosud platné právní předpisy, tedy ať bývalé rakouské či uherské, zůstávají v platnosti, aby byla zachována kontinuita právního řádu. Tak také byl ponechán v platnosti živnostenský řád ze dne 20. XII., 1859, č. 227 ř. z. ve znění poslední novely z r. 1907 a zákonný článek XVII. z r. 1884. Tato právní duplicita znamenala jak pro administrativu, tak i pro odborné kruhy určité potíže a bylo proto brzy uvažováno o unifikaci živnostenského práva (případně o jeho recepci) a to na určité základně. Avšak úplná unifikace u nás provedena nebyla. Proto můžeme mluvit *pouze o recepci většiny ustanovení našeho živnostenského řádu na území Slovenska a Podkarpatské Rusi*. Nejde zde tudíž jak se tvrdívá o unifikaci, poněvadž na území země České a Moravskoslezské byly ponechány staré živnostensko-právní předpisy, jež byly vzhledem ke změněným poměrům pouze přízřubeny na zemi Slovenskou a Podkarpatoruskou.

Tak vznikl živnostenský zákon pro území Slovenska a Podkarpatské Rusi ze dne 9. října 1924, č. 259 Sb. z. a n., který platí vedle starých předpisů živnostenského řádu. Zákon tento tedy recipuje valnou část starých našich živnostensko-právních předpisů, ač má i některé značnější změny. Od státního převratu slovenské a podkarpatoruské obchodnictvo a živnostnictvo přálo si změny starých uherských předpisů, neboť spatřovalo v živnostenském řádu jednak lepší záruku ochrany řemeslných živností, dále možnost lepší organizace na podkladě odborném a konečně i v neposlední řadě větší sociální ochranu, než jakou poskytovaly předpisy bývalé uherské. Z těchto 3 momentů vzešla vládní osnova nového živnostenského zákona a nečekalo se proto na celkovou unifikaci právních předpisů živnostensko-právních v celém státě.

Jak již bylo shora uvedeno předpisy živnostenského řádu se slovenským živnostenským zákonem se v zásadě shodují a změny, které byly učiněny vyplývají pouze z jiných hospodářských poměrů Slovenska a Podkarpatské Rusi. Část odchýlných ustanovení jest pouze rázu formálního. Část však má *podstatné změny* některých ustanovení proti předpisům živnostenského

řádu. Takové formální změny jsou na př. při udělování koncesí hostinských v §§ 25—27 a § 243 odst. 3 slovenského živ. zák., zvýšení počtu koncesovaných živností na 37 v § 22 slov. živn. zák. (živnostenský řád má naproti tomu celou řadu nařízení, která upravují živnosti koncesované, které nejsou vyjmenovány § 15 ž. ř.), zvýšení počtu živností řemeslných na 67 v § 1, jiný počet živnostenských provozoven uvedených v § 42 slov. živnostenského zákona a pod. Podstatně odchylné ustanovení má § 8 v odst. 1. Zatím co dosavadní předpisy živnostenského řádu trvají na t. zv. formální *reciprocitě při nastupování živností cizinci*, připouští slovenský zákon cizozemce k nastoupení a provozování živnosti teprve tenkrát, jestliže jest zde i materiální reciprocita t. j. jestliže ve státě ke kterému cizozemec náleží, jsou českoslovenští státní příslušníci také nejen formálně, nýbrž i materiálně připuštěni k nastupování a provozování živností. Také § 8 ž. ř. nestanoví blíže, který úřad prokazuje možnost formální reciprocity, naproti tomu slovenský předpis uvádí přesně, kdo vydává průkaz o reciprocitě, není-li tu státních smluv nebo osvědčení o vzájemnosti. Toto nové znění slovenského živnostenského zákona lépe odpovídá dnešním skutečným poměrům.

Také *průkaz způsobilosti* pro živnosti obchodní je odchylně upraven v § 14. odst. 7 slovenského živnostenského zákona od ustanovení § 13. a ž. ř. Slovenský zákon připouští možnost upustiti od celého průkazu způsobilosti v případech zvláštního zřetele hodných. Tato možnost značné dispense byla vložena do zákona proto, že celá řada, ba desetitisíce Slováků se vystěhovalo do ciziny a při návratu do republiky by jim bylo přísnými předpisy zamezeno nastupování živností.

Také *předpisy tržní* v §§ 95 a 97 slov. živn. zákona jsou odchylné proti předpisům živnostenského řádu. Na Slovensku totiž celá řada lidí nosila na trhy v krajinách (zvláště horských) své výrobky a proto bylo zapotřebí odchylných ustanovení proti dosavadním předpisům § 67 a § 68 ž. ř.

Podstatnější odchylky od předpisů živnostenského řádu obsahuje *hlava VI*. Tak na př. § 102 slov. živn. zákona značně odchylně stanoví péči o pomocné pracovníky od dosavadních ustanovení § 74 ž. ř., také mzdové a výpovědní předpisy, jakož i předpisy o zrušení pracovního poměru jsou odchylně upraveny v §§ 113 a 120 slov. živn. zákona. Na podkladě znění § 120 slov. živn. zákona byl vládním nařízením č. 163/1933 Sb. z. a n. nově upraven § 82 živ. řádu vypuštěním lit. h) a i). Také spory z poměru pracovního, učebního a námezdního, jakož i seznamy dělníků jsou zcela jinak upraveny v §§ 126 a 127 slov. živn. zákona proti znění § 87 a § 88 živn. řádu. Slovenský živnostenský zákon dále nemá obdobného ustanovení pro pomocné dělníky při konces. živnostech stavebních a jiných stavebních podnicích, které jsou upraveny v živnostenském řádě (sem 96 c). Zavírací hodiny jsou nyní upraveny zvláštním zmocňovacím nařízením č. 154/1933 sb. z. a n. ze dne 29. VII. 1933.

